

Møteinnkalling

Utvalg: Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre
Møtested: Fjellfolkets Hus, Hattfjelldal
Dato: 22.11.2017
Tidspunkt: 10:00 – 14:00

Eventuelt forfall meldes snarest på epost til tore.todas@fylkesmannen.no
Vararepresentanter møter etter nærmere varsel.

Faglig rådgivende utvalg vil delta på styremøtet jfr. egen innkalling.

Namsskogan 10.11.2017
Stian Brekkvassmo
styreleder

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 20/2017	Møte i faglig rådgivende utvalg for Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe / Børgefjell nasjonalparkstyre 2018		2017/6298
	Styremøte		
ST 21/2017	Godkjenning av protokoll fra forrige møte		
ST 22/2017	Referatsaker		
RS 15/2017	Forslag til representanter til nasjonalpark- og verneområdestyrene.		2017/5330
RS 16/2017	Invitasjon til møte i Børgefjell nasjonalparkstyre 22. november for å orientere om Skåarnja naturreservat		2017/4033
RS 17/2017	Svar på invitasjon til møte i Børgefjell nasjonalparkstyre 22. november		2017/4033
	Styresak		
ST 23/2017	Orientering om status på prosess med endringer i verneforskriften for Børgefjell nasjonalpark og Austre Tiplingan landskapsvernområde - endringer i regler for sykling, ridning, organisert ferdsel mm.		2017/1100
ST 24/2017	Status utarbeidelse av bruksanalyse/sårbarhetsvurdering for reindrift ifb. med utarbeiding av besøksstrategi		2015/7380
ST 25/2017	Bestillingsdialog 2018 - Børgefjell nasjonalpark og Austre Tiplingan landskapsvernområde - prioritering av tiltak		2017/6195
ST 26/2017	Møteplan Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe / Børgefjell nasjonalparkstyre - 2018		2017/6297

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2017/6298-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 10.11.2017

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	20/2017	22.11.2017

Møte i faglig rådgivende utvalg for Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe / Børgefjell nasjonalparkstyre 2018

Følgende tema vil bli gjennomgått på møtet mellom rådgivende utvalg og nasjonalparkstyret:

- Orientering om prosess med endringer i verneforskriften (jfr. egen styresak) v/ Inge Hafstad Fylkesmannen i Nord-Trøndelag.
- Sårbarhetsvurdering og bruksanalyse reindrift v/ Marit Østby Nilsen, Fjelldriv AS
- Gjennomførte tiltak/prosjekter.
- Utarbeidelse av besøksstrategi
- Forvaltningsplanarbeidet Austre Tiplingan lvo
- Foreslåtte tiltak i bestillingsdialogen 2018
- Motorferdsel i verneområdene
- Oppsynstjenesten

Saksopplysninger

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre har med bakgrunn i punkt 9 i nasjonalparkstyrets vedtekter opprettet et faglig rådgivende utvalg. Det faglige rådgivende utvalget er et rådgivende organ for nasjonalparkstyret. Utvalget er rådgivende i forvaltningen av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark og Austre Tiplingan/Diehpell Luvlie landskapsvernområde.

Det faglige rådgivende utvalgets formål er:

- Bidra til å sikre en langsiktig og helhetlig forvaltning av de verneområdene Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for, herunder arbeidet med utarbeidelse av forvaltningsplaner for verneområdene og revidering/rullering av disse.
- Gi råd til nasjonalparkstyret på store og prinsipielt viktige saker.
- Bidra til å fremme samarbeidet mellom de ulike aktørene innenfor nasjonalparkstyrets myndighetsområde, og å fremme samarbeidet mellom disse og øvrige viktige offentlige og private aktører med interesser og/eller aktiviteter i tilknytning til verneområdene.

Det faglige rådgivende utvalget skal arbeide for å skape felles forståelse blant de deltakende organisasjoner og institusjoner i forvaltning og bruk av området. Det faglige rådgivende utvalget har ingen forvaltningsmyndighet, men skal fungere som et rådgivende organ ovenfor nasjonalparkstyret. Det faglige rådgivende utvalget har ingen myndighet over grunneiere, rettighetshaverne eller brukerorganisasjonene som deltar i utvalget.

Rådgivende utvalg oppnevnes av Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre og har 9 representanter, med følgende sammensetning:

• Namsskogan fjellstyre	1 representant
• Røyrvik fjellstyre	1 representant
• Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag/Nordland	1 representant
• NJFF avd. Nord-Trøndelag/Nordland	1 representant
• Statskog SF Fjelltjenesten	1 representant
• Statskog SF	1 representant
• Byrkije Sijte	1 representant
• Tjåehkere Sijte	1 representant
• Svenske samebyer	1 representant

Det er den enkelte organisasjon/institusjoner som deltar i det faglige rådgivende utvalget som selv velger sine representanter.

Utvalget skal møte nasjonalparkstyret minimum en gang hvert år. Wenche Hjelmseth fra Statskog SF er leder for utvalget med Per Johan Røyrvik fra Røyrvik fjellstyre som nesteleder.

Møtet avholdes sammen med nasjonalparkstyret for å få en direkte kommunikasjon mellom de ulike aktørene.

ST 21/2017 Godkjenning av protokoll fra forrige møte

ST 22/2017 Referatsaker

Sámediggi - Sametinget
Ávjovárgeaidnu 50
9730 KARASJOK

Trondheim, 20.09.2017

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2013/10720

Saksbehandler:
Marte Eliasson

Forslag til representanter til nasjonalpark- og verneområdestyrene.

Funksjonstiden for de Sametingsoppnevnte medlemmene i nasjonalpark-/verneområdestyrene er med bakgrunn i høstens Sametingsvalg gått ut. Sametinget bes derfor om, så snart som mulig, å komme med forslag til nye representanter og vararepresentanter, eventuelt foreslå reoppnevning av representanter som allerede er medlem av et slikt styre.

Miljødirektoratet vil så snart forslagene fra Sametinget er mottatt her, reoppnevne nasjonalpark-/verneområdestyrene på bakgrunn av forslagene som er kommet fra Sametinget. Sammensetningen av styret skal følge kravene til likestillingsloven § 13.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Olav Nord-Varhaug
seksjonsleder

Marte Eliasson
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Nasjonalpark- / og
verneområdestyrene

**Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/
Børgefjell nasjonalparkstyret**

Postadresse
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Besøksadresse
Stadionveien 6
7898 Limingen

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 74 16 80 86
tore.todas@fylkesmannen.no
<http://nasjonalparkstyret.no/Borgefjell>

Länsstyrelse Jämtlands län

831 86 Östersund

Saksbehandler Tore Tødås

Vår ref. 2017/4033-0 432.4

Deres ref.

Dato 27.10.2017

Invitasjon til møte i Børgefjell nasjonalparkstyret 22. november for å orientere om Skåarnja naturreservat

Børgefjell nasjonalparkstyret ønsker med denne henvendelsen å invitere Länsstyrelse i Jämtlands län til møte den **22. november 2017 i Hattfjelldal**. Bakgrunnen for invitasjonen er at nasjonalparkstyret ønsker en orientering om opprettelsen av Skåarnja naturreservat og planlagte tiltak i området som kan påvirke Børgefjell nasjonalpark.

Nasjonalparkstyret skal den 22. november ha sitt årlige dialogmøte med faglig rådgivende utvalg. Dette vil da være en fin anledning for å informere flest mulig om Länsstyrelsens forvaltning av områdene øst for Børgefjell nasjonalpark

Vi ber om tilbakemelding på epost tore.todas@fylkesmannen.no innen **13.11.17** om Dere takker ja til invitasjonen.

Børgefjell nasjonalparkstyret er forvaltningsmyndighet for Børgefjell nasjonalpark. I styret sitter 3 personer oppnevnt av Sametinget, ordfører i Hattfjelldal kommune, ordfører i Grane kommune, ordfører i Namsskogan kommune og varaordfører i Røyrvik kommune. I tillegg har Nord-Trøndelag fylkeskommune og Nordland fylkeskommune hver sin representant i styret.

Faglig rådgivende utvalg er et rådgivende organ for nasjonalparkstyret. Utvalget er rådgivende i forvaltningen av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark og består av representanter fra ulike interessegrupper og organisasjoner.

Med hilsen

Stian Brekkvassmo
Styreleder
Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyret

Tore Tødås
Nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Fra: Sander Per D[Per.D.Sander@lansstyrelsen.se]
Dato: 09.11.2017 08:42:43
Til: FMNT Postmottak; Tødås Tore
Kopi: Odelberg Cecilia; Burman Ruona
Tittel: Invitasjon til møte i Børgefjell nasjonalparkstyre 22. november

Hej, tack för inbjudan. Vi kommer gärna till er och berättar om naturreservatet Skårnja men det aktuella datumet är inte bra eftersom hela enheten sitter och planerar nästa års verksamhet denna dag. Återkom gärna med en ny inbjudan ett annat datum så kommer vi. Bäst är om det sker under vintern.

Med vänliga hälsningar

Per Sander

Chef Naturskydd och förvaltning
Naturvårdsenheten

Länsstyrelsen Jämtland

Postadress: 831 86 Östersund
Besöksadress: Residensgränd 7
Direkttelefon: 010-2253481
Mobiltelefon: 070-5754068
Epost: Per.D.Sander@lansstyrelsen.se
Hemsida: www.lansstyrelsen.se/Jamtland

Byrkije nasjonalparkstyre/
Børgefjell nasjonalparkstyre

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2017/1100-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 10.11.2017

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	23/2017	22.11.2017

Orientering om status på prosess med endringer i verneforskriften for Børgefjell nasjonalpark og Austre Tiplingan landskapsvernområde - endringer i regler for sykling, ridning, organisert ferdsel mm.

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalparkstyre/Børgefjell nasjonalparkstyre tar saken til orientering.

Begrunnelse:

Saksopplysninger

I Stortingsmelding nr. 18 (2015-2016) Friluftsliv, Natur som kilde til helse og livskvalitet, er det foreslått å gjøre endringer i forskrifter til nasjonalparker og landskapsvernområder. Miljødirektoratet fikk i oppdrag å oversende forslag til endringer i verneforskrifter til Klima- og Miljødepartementet innen 1. november 2017. Oppdraget omfattet alle nasjonalparker og landskapsvernområder opprettet med bakgrunn i nasjonalparkplanen og som i dag har en regulering av sykling og/eller regulerer organisert ferdsel på en måte som skiller mellom kommersielle og ikke-kommersielle aktører.

Det er Fylkesmannen som forbereder og tilrår endringer i verneforskrifter ovenfor Miljødirektoratet. Fylkesmannen inviterte nasjonalparkstyret ut fra dette til dialog før utarbeidelse av høringsutkast. Arbeidsutvalget hadde møte med Fylkesmannen 06.03.2017 og nasjonalparkstyret 15.03.2017. Fylkesmannen hadde frist til 17. mars for oversendelse av forslag til høring til faglig gjennomgang i Miljødirektoratet.

Forskriftene skulle utarbeides ihht. nye forskriftsmaler som i opprinnelig fremdriftsplan skulle være ferdig innen 1. februar 2017. 16. februar 2017 ble det kunngjort at forskriftsmalene ikke var endelig fastsatt og at fristen for oppdraget om endring av verneforskrifter derfor var endret. Forskriftsmaler skulle publiseres medio april. Ny melding ble gitt i juni om at prosessen var ytterligere forsinket og at ny melding ville bli gitt når forskriftsmalen var klare. Status pr. dd. er at Fylkesmannen ikke har fått de nye forskriftsmalene og at det derfor ikke er arbeidet med forskriftsendringene etter styremøte 15.03.17.

Nasjonalparkstyret ønsker nå at rådgivende utvalg blir orientert om sakens innhold, prosessen og styrets holdning til endringsforslagene.

Inge Hafstad hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag er saksbehandler for forskriftsendringene og vil orientere ytterligere om saken i møte.

Det henvises ellers til samlet saksframstilling etter styremøte 15.03.17

Vedlegg:

- Samlet saksframstilling etter styremøte 15.03.17

Samlet saksframstilling

Arkivsaksnr: 2017/1100-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 15.02.2017

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for Børgefjell nasjonalparkstyre	1/2017	06.03.2017
Børgefjell nasjonalparkstyre	4/2017	15.03.2017

Saksprotokoll i Børgefjell nasjonalparkstyre - 15.03.2017

Behandling:

Inge Hafstad hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag orienterte om bakgrunnen for Stortingets ønske om endringer i verneforskriftene, fremdriftsplan og hvilke konkrete endringer Stortinget ønsker å få gjennomført.

Fylkesmannen har oppdraget med å forberede og tilrå endringer i verneforskrifter ovenfor Miljødirektoratet. Nasjonalparkstyret som lokal forvaltningsmyndighet skal involveres i arbeidet.

Når det gjennomføres prosess med endringer av verneforskriftene er det hensiktsmessig å inkludere andre endringsbehov. Det legges ikke opp til en fullstendig revisjon av forskriftene, men retting av eventuelle feil og andre mindre behov for endringer kan foreslås for Miljødirektoratet i faglig gjennomgang.

I møtet ble følgende tillegg/endringer til arbeidsutvalgets innstilling foreslått:

- Sykling kan tillates på veier og stier i områdene som omfattes av utvidelsen av nasjonalparken fra 2003 da det er disse områdene som omfattes av landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder (St. meld. nr. 62 1991-92). Sykling på veier og stier i sone B skal ikke være tillatt.
- Nasjonalparkstyret delegerer til arbeidsutvalget å ta en gjennomgang av utkast til nye forskrifter før faglig gjennomgang hos Miljødirektoratet.

Vedtak:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre tar saken til orientering.

Nasjonalparkstyret har følgende kommentarer/innspill til forskriftsendringer for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark og Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde:

- Nasjonalparkstyret er i utgangspunktet negative til å åpne for sykling i verneområdene. Dette med hensyn til sårbare/truede arter, økt slitasje og reindrift. Verneområdene er opprettet for å sikre biologisk mangfold og et naturlig forekommende plante- og dyrelivet med bl.a. truede og sårbare arter. I tillegg er reindrift en del av verneformålet.
- I Børgefjellområdet er det ingen veier og få tilrettelagte stier, men det er mange dyretråkk som kan oppfattes som stier. I tillegg er det en del kjørespor etablert av reindriftnæringen som kan defineres som stier/spor. Dette kan medføre at syklister ser muligheter for å bruke store deler av Børgefjell som arena for sykling. Dette gjelder spesielt de østlige områder som er lett tilgjengelig fra bilvei i Sverige, disse områdene er også de viktigste og mest sårbare ift. fjellrev med mange aktive hilokaliteter.
- Nasjonalparkstyret mener at begrepet sti er for uklart og må tydeliggjøres i forskriftsarbeidet. Dette for å unngå at dyretråkk blir definert som sti av brukerne. En tydeligere definisjon av begrepet vil også gi en mer kontrollerbar forskrift. Verneområdeoppsynet vil få en vanskelig oppgave med å utføre kontroll ift. sykling hvis ikke det er en tydelig avklaring på begrepet sti.
- Ettersom det i føringene gitt i Stortingets behandling av friluftsmeldingen ikke er mulig å regulere syklingen i hele verneområdet, men på avgrensede områder ber nasjonalparkstyret om at det i de mest sårbare områdene ikke åpnes for sykling. Da begrunnet i verneformålet ift. fjellrev og reindrift. Nasjonalparkstyret mener at sykling kun kan tillates på veier og stier i områdene som omfattes av utvidelsen av nasjonalparken fra 2003 da det er disse områdene som omfattes av landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder (St. meld. nr. 62 1991-92). Sykling på veier og stier i sone B skal ikke være tillatt.
- Nasjonalparkstyret ønsker avklaring på om det kun åpnes for sykling på barmark eller om det også skal tillates sykling på snødekt mark? Dette ut fra at det i Børgefjellområdet ofte er forhold for ferdsel på snødekt mark i mai/juni. Dette er en meget sårbar periode ift. hekking/ungling og reinkalving og det er derfor ikke ønskelig med økt trafikk av nye brukergrupper. Bruk av sykkel kan medføre større belastning i området pga. økt rekkevidde ift. vandring/ski.
- Organisert ferdsel i Børgefjell i regi av kommersielle aktører er i dag regulert i forvaltningsplanen hvor det må søkes forvaltningsmyndigheten om dispensasjon for å drive slik aktivitet i perioden 1. mars til 1. august. Nasjonalparkstyret som lokal forvaltningsmyndighet ønsker fortsatt muligheten til å kunne regulere slik aktivitet i tid og rom. Nasjonalparkstyret ser faren for at belastningen på verneområdet vil øke betydelig når det åpnes for mer kommersiell aktivitet kombinert med nye ferdselsformer (sykling, ridning mm) Ut fra dette er det også ønskelig å kunne regulere bruk av hest gjennom forskrift og forvaltningsplan som i dag.
- Nasjonalparkstyret er for tiden i prosess med utarbeidelse av besøksstrategi for verneområdene, ihht. vedtatt prosjektplan skal besøksstrategien være ferdig vedtatt i desember 2018. Et av målene med besøksstrategien er å få bedre kunnskap om sårbare områder som må skjermes for økt aktivitet. Nasjonalparkstyret er kritiske til at forskriftsendringene ønskes gjennomført før besøksstrategien for verneområdene er på plass.
- Nasjonalparkstyret delegerer til arbeidsutvalget å ta en gjennomgang av utkast til nye forskrifter før faglig gjennomgang hos Miljødirektoratet.

Nasjonalparkstyret ber om at notat fra nasjonalparkforvalter om mindre endringer/justeringer i verneforskriftene tas opp til vurdering i utkast til faglig gjennomgang.

Nasjonalparkstyret ber om at dette vedtaket vedlegges Fylkesmannens høringsforslag til verneforskrifter til faglig gjennomgang i Miljødirektoratet.

Enstemmig vedtatt

Saksprotokoll i Arbeidsutvalg for Børgefjell nasjonalparkstyre - 06.03.2017

Behandling:

Inge Hafstad hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag orienterte om bakgrunnen for Stortingets ønske om endringer i verneforskriftene, fremdriftsplan og hvilke konkrete endringer Stortinget ønsker å få gjennomført.

Fylkesmannen har oppdraget med å forberede og tilrå endringer i verneforskrifter ovenfor Miljødirektoratet. Fylkesmannen skal også gjennomfører høring og endelig tilrådning om forskriftsendringer. Nasjonalparkstyret som lokal forvaltningsmyndighet skal involveres i arbeidet.

Stortinget ønsker primært at følgende endringer utføres i gjeldene verneforskrift:

- Åpne for sykling på veier og stier i nasjonalparker og landskapsvernområder. Dersom verneformålet tilsier det, kan sykling likevel reguleres i avgrensede områder. Miljødirektoratet legger til grunn at eventuelle forbud mot sykling på bestemte stier må være begrunnet i verneformålet og sårbarhetsvurderinger (ikke brukerkonflikter)
- Åpne for organisert bruk av hest/ridning.
- Fjerne skillet mellom kommersielle og ikke-kommersielle aktører ift. organisert ferdsel/aktiviteter. Dvs. at nasjonalparkstyret ikke skal ha myndighet til å regulert organisert ferdsel i regi av kommersielle aktører i Børgefjell i perioden 1. mars – 1. august (så lenge det ikke er til skade for naturmiljøet)

Når det gjennomføres prosess med endringer av verneforskriftene er det hensiktsmessig å inkludere andre endringsbehov. Det legges ikke opp til en fullstendig revisjon av forskriftene, men retting av eventuelle feil og andre mindre behov for endringer kan foreslås for Miljødirektoratet i faglig gjennomgang.

Vedtak

Arbeidsutvalget vedtar følgende innstilling til Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre tar saken til orientering.

Nasjonalparkstyret har følgende kommentarer/innsspill til forskriftsendringer for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark og Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde:

- Nasjonalparkstyret er i utgangspunktet negative til å åpne for sykling i verneområdene. Dette med hensyn til sårbare/truede arter, økt slitasje og reindrift. Verneområdene er opprettet for

å sikre biologisk mangfold og et naturlig forekommende plante- og dyrelivet med bl.a. truede og sårbare arter. I tillegg er reindrift en del av verneformålet.

- I Børgefjellområdet er det ingen veier og få tilrettelagte stier, men det er mange dyretråkk som kan oppfattes som stier. I tillegg er det en del kjørespor etablert av reindriftsnæringen som kan defineres som stier/spor. Dette kan medføre at syklistene ser muligheter for å bruke store deler av Børgefjell som arena for sykling. Dette gjelder spesielt de østlige områder som er lett tilgjengelig fra bilvei i Sverige, disse områdene er også de viktigste og mest sårbare ift. fjellrev med mange aktive hilokaliteter.
- Nasjonalparkstyret mener at begrepet sti er for uklart og må tydeliggjøres i forskriftsarbeidet. Dette for å unngå at dyretråkk blir definert som sti av brukerne. En tydeligere definisjon av begrepet vil også gi en mer kontrollerbar forskrift. Verneområdeoppsynet vil få en vanskelig oppgave med å utføre kontroll ift. sykling hvis ikke det er en tydelig avklaring på begrepet sti.
- Ettersom det i føringene gitt i Stortingets behandling av friluftsmeldingen ikke er mulig å regulere syklingen i hele verneområdet, men på avgrensede områder ber nasjonalparkstyret om at det i de mest sårbare områdene ikke åpnes for sykling. Da begrunnet i verneformålet ift. fjellrev og reindrift. Nasjonalparkstyret ønsker at regulering av områder med forbud mot sykling gjøres i forvaltningsplan og ikke i verneforskriften. Dette for å få en smidig forvaltning som kan tilpasse seg endrede arealbehov for reindriften og ved evt. nye hekke/hi-lokaliteter for sårbare og truede arter. Prosessen med forskriftsendring vil i de fleste tilfeller bli for tidkrevende for raskt å kunne tilpasse seg endringer i bruken av områdene.
- Nasjonalparkstyret ønsker avklaring på om det kun åpnes for sykling på barmark eller om det også skal tillattes sykling på snødekt mark? Dette ut fra at det i Børgefjellområde ofte er forhold for ferdsel på snødekt mark i mai/juni. Dette er en meget sårbare periode ift. hekking/ungling og reinkalving og det er derfor ikke ønskelig med økt trafikk av nye brukergrupper. Bruk av sykkel kan medføre større belastning i området pga. økt rekkevidde ift. vandring/ski.
- Organisert ferdsel i Børgefjell i regi av kommersielle aktører er i dag regulert i forvaltningsplanen hvor det må søkes forvaltningsmyndigheten om dispensasjon for å drive slik aktivitet i perioden 1. mars til 1. august. Nasjonalparkstyret som lokal forvaltningsmyndighet ønsker fortsatt muligheten til å kunne regulere slik aktivitet i tid og rom. Nasjonalparkstyret ser faren for at belastningen på verneområdet vil øke betydelig når det åpnes for mer kommersiell aktivitet kombinert med nye ferdselsformer (sykling, ridning mm) Ut fra dette er det også ønskelig å kunne regulere bruk av hest gjennom forskrift og forvaltningsplan som i dag.
- Nasjonalparkstyret er for tiden i prosess med utarbeidelse av besøksstrategi for verneområdene, ihht. vedtatt prosjektplan skal besøksstrategien være ferdig vedtatt i desember 2018. Et av målene med besøksstrategien er å få bedre kunnskap om sårbare områder som må skjermes for økt aktivitet. Nasjonalparkstyret er kritiske til at forskriftsendringene ønskes gjennomført før besøksstrategien for verneområdene er på plass.

Nasjonalparkstyret ber om at notat fra nasjonalparkforvalter om mindre endringer/justeringer i verneforskriftene tas opp til vurdering i utkast til faglig gjennomgang.

Nasjonalparkstyret ber om at dette vedtaket vedlegges Fylkesmannens høringsforslag til verneforskrifter til faglig gjennomgang i Miljødirektoratet.

Enstemmig vedtatt

Saksopplysninger

Stortingsmeldingen om friluftsliv foreslår endringer i forskrifter til nasjonalparker og landskapsvernområder. Etter rundskriv T2/15 "*Saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven*" er det Fylkesmannen som forbereder og tilrår endringer i verneforskrifter ovenfor Miljødirektoratet.

Meld. St. 18 (2015-2016) Friluftsliv, Natur som kilde til helse og livskvalitet, er det foreslått endringer i forskrifter til nasjonalparker og landskapsvernområder. Miljødirektoratet har som oppdrag å oversende forslag til endringer i verneforskrifter til Klima- og Miljødepartementet innen 1. november 2017. Oppdraget omfatter alle nasjonalparker og landskapsvernområder opprettet med bakgrunn i nasjonalparkplanen og som i dag har en regulering av sykling og/eller regulerer organisert ferdsel på en måte som skiller mellom kommersielle og ikke-kommersielle aktører.

Verneforskriftene for Børgefjell nasjonalpark og Austre Tiplingan landskapsvernområde regulerer sykling, organisert bruk av hest og har skille mellom kommersielle og ikke-kommersielle aktører og blir derfor omfattet av prosessen med forskriftendringer. Målet for forskriftsendringen er å legge til rette for at verneområdene i større grad skal benyttes til friluftsliv med ulike ferdselsformer/aktiviteter. Ønsket om økt verdiskapning i verneområdene er motivasjonen for å fjerne skillet mellom kommersielle og ikke-kommersielle aktører. Det sentrale skal være om aktiviteten kan skade verneverdiene, ikke om det tjenes penger på å arrangere aktiviteten.

Eventuelle forskriftsendring på dette punktet vil da redusere nasjonalparkstyret muligheten for regulert organisert ferdsel i tidsrommet 1. mars til og med 31. juli.

Dersom verneformålet tilsier det, kan sykling likevel reguleres i avgrensede områder. Et eventuelt forbud mot sykling på bestemte stier må være begrunnet i verneformålet og sårbarhetsvurderinger (ikke brukerkonflikter). Forbud mot sykling på bestemte stier skal ved behov reguleres i verneforskriften. Utgangspunktet er likevel at sykling som hovedregel skal tillates.

Når det først gjennomføres prosess med endringer av verneforskriftene skriver Miljødirektoratet at det er hensiktsmessig å inkludere andre endringsbehov. Det legges ikke opp til en fullstendig revisjon av forskriftene. Likevel bes det om at eventuelle feil og andre behov for endringer foreslås for Miljødirektoratet i faglig gjennomgang. Miljødirektoratet anbefaler også en tydeligere regulering av droner i verneforskriftene i tråd med ny mal.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har fått oppdraget med å få endret verneforskriftene. Fylkesmannen skal forberede og tilrår endringer ovenfor Miljødirektoratet, dette skal da gjøre i dialog med nasjonalparkstyrene. Inge Hafstad hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag skal gjennomføre prosessen for områdene nasjonalparkstyret forvalter.

Fylkesmannen v/Inge Hafstad vil orientere om prosessen med forskriftsendringen på møtet. Viser til vedlagte dokument for ytterligere detaljer.

Vedlegg:

- Brev av 06.06.2016 fra Miljødirektoratet - Informasjon om status endringer i regler for sykling og organisert ridning i nasjonalparker og landskapsvernområder
- Artikkel FM-nett av 20.01.2017 - Fylkesmannen bes om å forberede og tilrår endringer i verneforskrifter til eksisterende nasjonalparker og landskapsvernområder.
- Artikkel FM-nett av 16.02.2017 - Ny informasjon om oppdraget knyttet til sykling

Vedlegg som ettersendes/legges frem i møtet:

- Saksprotokoll fra møte i Arbeidsutvalget den 06.03.2017, sak 1/2017

Byrkije nasjonalparkstyre/
Børgefjell nasjonalparkstyre

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2015/7380-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 10.11.2017

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	24/2017	22.11.2017

Status utarbeidelse av bruksanalyse/sårbarhetsvurdering for reindrift ifb. med utarbeiding av besøksstrategi

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalparkstyre/Børgefjell nasjonalparkstyre tar saken til orientering.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret fattet følgende vedtak på møte 15.03.17:

- 1. Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar at det gjennomføres bruksanalyse/sårbarhetsvurdering for reindrift i Børgefjell nasjonalpark ifb. med utarbeidelse av besøksstrategi ihht. vedtatt prosjektplan.*
- 2. Nasjonalparkstyret vedtar at det engasjeres ekstern ressurs for gjennomføring av bruksanalysen. Nasjonalparkforvalter gis fullmakt til å velge ekstern ressurs.*
- 3. Tiltaket defineres som en skjøtselsoppgave ihht. verneforskriftens § 5, 2 ledd.*
- 4. Vedtaket forutsettes finansiert av Miljødirektoratet på kap. 1420.21*

Etter at nasjonalparkforvalter fikk finansiert prosjektet ihht. vedtakets punkt 4 ble det sendt tilbudsforespørsel til 5 utredningsfirma. Det ble mottatt 2 tilbud på oppdraget. Tilbud fra Fjelldriv AS ble valgt og kontrakt ble inngått 27.10.2017.

Det planlegges oppstartsmøte den 22.11 hvor reinbeitedistriktene er invitert til å delta.

Marit Østby Nilsen fra Fjelldriv AS vil orientere rådgivende utvalg og nasjonalparkstyret om prosjektet og hvilke aktiviteter som skal gjennomføres.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2017/6195-0

Saksbehandler: Tore Tørdås

Dato: 06.11.2017

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for Børgefjell nasjonalparkstyre	4/2017	13.11.2017
Børgefjell nasjonalparkstyre	25/2017	22.11.2017

Bestillingsdialog 2018 - Børgefjell nasjonalpark og Austre Tiplingan landskapsvernområde - prioritering av tiltak

Arbeidsutvalgets innstilling:

Byrkije nasjonalparkstyre/Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar følgende prioritering av tiltak i Børgefjell nasjonalpark og Austre Tiplingan landskapsvernområde for 2018:

«Forslag til prioritering av tiltak utarbeides av Arbeidsutvalget i møte 13.11 etter bestillermøte1»

Nasjonalparkstyret delegerer slutføringen av bestillingsdialogen med Miljødirektoratet til arbeidsutvalget og nasjonalparkforvalter

Saksopplysninger

Styrets vedtekter § 8.2 Skjøtsel og tilrettelegging:

Som forvaltningsmyndighet skal styret ut fra naturmangfoldloven § 33 og verneformålet i de enkelte verneforskrifter vurdere behov for og nødvendig gjennomføring av skjøtsel og tilrettelegging. Plan for skjøtsel og eventuell tilrettelegging skal, jf. §§ 35 og 36 siste ledd, inngå i en forvaltningsplan godkjent av Miljødirektoratet.

Forvaltningstiltak iverksettes på et kunnskapsbasert grunnlag i samsvar med vedtatte forvaltningsplaner/skjøtelsplaner. Styret skal etablere et nært samarbeid med Statens naturoppsyn lokalt (fjellstyrene og fjelltjenesten).

Nasjonalparkstyret skal utarbeide årlige prioriteringer av skjøtels- og forvaltningstiltak i verneområdene.

Det skal være en bestillingsdialog mellom styret og Miljødirektoratet. Styret tildeles årlig midler til skjøtsel og forvaltning til prioriterte tiltak i henhold til vedtatte forvaltningsplaner/skjøtelsplaner. Tildelingene skjer over budsjettet til Miljødirektoratet ut i fra de budsjettmessige rammer det enkelte året.

Bestillingsdialogen er en formalisert prosess mellom forvaltningsmyndigheten og SNO lokalt for å sikre god dialog og forutsigbarhet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak i felt. Bestillingsmøtene er en arena for rapportering fra SNO lokalt, drøfting av status, utfordringer og tiltaksbehov. Dette er et grunnlag for forvaltningsmyndighetens innmelding av behov for oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak, samt innmelding av behov for tiltaksmidler til MD/SNO.

For 2017 fikk Børgefjell NP og Austre Tiplingan lvo kr. 900.000 til ulike skjøtselstiltak. Disse midlene er disponert til følgende tiltak:

- Klopplegging/rydding Djupvasstien.
- Klopplegging, rydding og omlegging av sti til Namskroken
- Klopplegging og omlegging av sti i Simskardet
- Klopplegging/omlegging av sti Øyum - Legdvatnet
- Temaplakat om reindrift
- Skogrydding Tiplingstien
- Rydding og kartlegging av søppel i verneområdene.
- Skilting av innfallsporter i Hattfjelldal
- Tilskudd til oppgrusing av parkeringsplass innfallsport Namsvatnet.
- Skiltstativ for nasjonalparkplakat Tosenkrysset.
- Nye verneskilt (løveskilt)

Det ble ikke brukt midler til informasjonsplakater, informasjonstavler, brosjyre mm. pga. at besøksstrategien er under utarbeidelse.

For 2018 har det så langt kommet inn følgende innspill på tiltak (før bestillermøte 1):

- Klopplegging Simskardet sør (videreføring av pågående prosjekt)
- Klopplegging Storelvdal (videreføring av tidligere prosjekt)
- Kartlegging og rydding av søppel i verneområdene (videreføring av pågående prosjekt)
- Tiplingstia klopplegging/steinsetting/omlegging.
- Rehabilitering av brygger ved Namsvatnet i samarbeid med Røyrvik kommune

I NINA rapport 543. Verdi- og sårbarhetsvurdering i Børgefjell nasjonalpark er det beskrevet tiltak for ivaretagelse av verneverdiene, en del av disse er gjennomført. De fleste foreslåtte tiltak er forankret i verdi- og sårbarhetsvurdering og/eller forvaltningsplanen for Børgefjell nasjonalpark.

Hvor mange tiltak som kan gjennomføres avhenger selvfølgelig av størrelsen på den økonomiske tildelingen. For å få størst mulig uttelling er det viktig at flest mulig tiltak er i tråd med Miljødirektoratets strategi for tiltaksmidler. Tiltak som er utenfor postformålet tildeles ikke midler. Tilsvarende gjelder tiltak som ikke er forankret i forvaltningsplan eller besøksforvaltningsplan. Noe som betyr at det vil være vanskelig å få midler til utvikling av innfallsporter så lenge det ikke er vedtatt en besøksforvaltningsplan, noe som underbygger at nasjonalparkstyret må starte arbeidet med besøksforvaltningen.

I forslag til statsbudsjett 2018 er det foreslått avsatt 74 419 000 til tiltak i verneområder. Tilsvarende for statsbudsjettet for 2016 og 2017 var henholdsvis kr. 47 848 000 og kr. 64 419 000. Det er ikke kjent pr. dd. hvilke føringer som ligger i bruken av midlene eller om det er budsjettekniske forhold som gir økningen.

Føringene for disponeringen av de statlige tiltaksmidler for verneområdene – post 1420.31 fremgår av brev av 10.11.2017 fra Miljødirektoratet med vedlegg.

Prosesen:

- Bestillermøte 1 mellom SNO-lokalt (fjellstyre og fjelltjenesten) og AU 13.11.2016
- Det orienteres om saken i rådgivende utvalg 22.11.2016
- Saken tas opp til behandling i styremøte samme dag som møte i rådgivende utvalg
- Prioriterte tiltak legges inn i elektronisk søknadssenter.
- I løpet av mars/april 2018 gjennomføres bestillermøte 2. (under forutsetning av tildeling av midler)

Vurdering av saken

Saken legges fram for arbeidsutvalget før behandling i rådgivende utvalg og styret slik at det gis muligheter for innspill og diskusjon på tiltak som ønskes gjennomført. Disse signalene tas med i den videre bestillingsdialogen som gjennomføres av Arbeidsutvalget og nasjonalparkforvalter etter delegering fra styret.

Vedlegg:

- Brev fra Miljødirektoratet av 10.11.2017 vedr. rammer og opplegg for verneområdestyrer - Innmelding av behov for tiltaksmidler og bestilling av tjenester av SNO - 2018

Nasjonalparkstyrever og verneområdestyrever

Trondheim, 10.11.2017

Deres ref.:
[Deres ref.]

Saksbehandler:
Line-Kristin Larsen

Rammer og opplegg for verneområdestyrever - Innmelding av behov for tiltaksmidler og bestilling av tjenester av SNO - 2018

Elektronisk søknadscenter (ESS) skal benyttes for innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder. Frist er 10. januar 2018.

1. Post 1420.31 – Midler til tiltak i verneområder

Innmelding av tiltak

- Ved innmelding om tiltaksmidler for nasjonalpark- og verneområdestyrever skal styret være avsender med eget unikt navn.
- Budsjettposten 1420.31 er en statlig investeringspost og ikke en tilskuddspost. Innmeldingen skal utelukkende være for midler til tiltak i regi av styret som forvaltningsmyndighet, og ikke en liste over tiltak som kommuner, private aktører eller andre ønsker å utføre.
- Innmeldingen skal være forvaltningens liste over prioriterte tiltak som planlegges gjennomført i 2018, ikke en flerårig tiltaksliste inkludert tiltak som ikke skal gjennomføres i 2018.

For Hardangervidda nasjonalpark og tilhørende verneområder hvor det ikke er forvaltningsstyre ennå, skal fylkesmannen som forvaltningsmyndighet ivareta innmeldingen for 2018.

I tillegg til hovedtildelingen basert på innmelding i ESS fordeles det midler via 3 supplerende tildelinger gjennom året for å dekke uforutsette utgifter som oppstår utenom den årlige søknaden om midler. Det kan søkes på både post 1420.31 og post 1420.21. Søknad om midler via supplerende tildelinger sendes som e-post til line-kristin.larsen@miljodir.no.

Om fordeling av midler til det enkelte verneområdet

Forvaltningsmyndigheten melder inn behov til Miljødirektoratet, som tildeler midlene ut fra postformål og budsjettamme. Forvaltningsmyndigheten skal selv disponere bruken av de tildelte

midlene, og bestemmer hvem som skal gjennomføre tiltakene. Midlene skal brukes i samsvar med nasjonale føringer.

Prioritering av tiltak

Det overordnede målet for tiltaksmidlene er at de skal brukes slik at naturtilstanden i verneområdene bedres. Ved bruk av midlene følges derfor bestemte prioriteringer, se vedlegg 2; Strategi for bruk av tiltaksmidler.

Om lag 27 % av verneområdene i Norge er truet, basert på opplysninger i Naturbase, som fortløpende oppdateres av forvaltningsmyndigheten for verneområdene. Miljødirektoratet har et mål om at maksimalt 20 % av norske verneområdene er truet innen 2020. For å kunne nå dette målet, er det viktig at tiltak som bedrer tilstanden til verneverdiene prioriteres høyt. For nasjonalparker er slitasje og forstyrrelse av dyrelivet blant de største truslene, mens det for landskapsvernområder er manglende skjøtsel som er en av de viktigste trusselfaktorene.

Alle innmeldte tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- /skjøtselsplan, samt andre relevante styringsdokumenter.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkerose og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes.

Fellingsinstruksen gjelder ikke for tjenesteytere som ikke er kontraktert gjennom SNO, dvs at deres virksomhet må følge den ordinære jaktlovgivningen, med de rammene og begrensningene i blant annet virkemiddelbruken som ligger i denne.

Besøksforvaltning og implementering av merkevaren Norges Nasjonalparker

Stortinget har gjennom behandlingen av friluftsmeldingen bestemt at merkevaren *Norges nasjonalparker* skal implementeres. Dette blant annet for at verneområdene våre skal gis et felles uttrykk og framstå mer helhetlig.

All informasjon knyttet til ny merkevare legges fortløpende ut i [Designmanualen](#). Her fins lenker til samtlige veiledere og andre skriv tilknyttet merkevaren.

En av de nasjonale føringene er at alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til merkevaren Norges nasjonalparker og være forankret i en besøksstrategi. Alle henvendelser knyttet til merkevare kan rettes til merkevare@miljodir.no.

Besøksstrategi

Alle nasjonalparker skal ha levert en besøksstrategi innen av utgangen til 2020 og arbeidet med besøksstrategi må komme i gang snarest. Arbeidet med besøksforvaltning i de enkelte verneområdene må tilpasses behov og verneområdets kompleksitet. Miljødirektoratet har laget en veileder for enkel besøksstrategi tilpasset verneområder med relativt lite besøk og få utfordringer knyttet til de besøkende.

Besøksstrategien regnes som en del av forvaltningsplanen og skal på lik linje med forvaltningsplan inn til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Den skal også ut på høring før endelig godkjenning. I tråd med nasjonale føringer vil det ikke bli tildelt midler til etablering av innfallsporter eller lignende tiltak uten en godkjent plan for besøksforvaltning. Eksempler på ferdige besøksstrategier og veiledningsmaterieell for besøksstrategier og innfallsporter finner dere i [Designmanualen](#).

Verneskiilt (tidligere kalt 'løveskiilt')

I mars 2017 inngikk direktoratet en rammeavtale med Grafika AS om levering av verneskiilt og underskiilt. Rammeavtalen er sendt fylkesmennene og verneområdestyrene og skal brukes av alle som skal kjøpe slike. Skiilstenger må anskaffes av den enkelte. Miljødirektoratet har laget et notat om oppsetting av verneskiilt, og skiilstenger er også omtalt i notatet:

<http://www.miljodirektoratet.no/Global/dokumenter/tema/for%20offentlig%20sektor/NOTAT%20FESTANORDNING%20VERNESKILT.pdf>

For bestilling av skiilt se Grafikas hjemmesider <https://www.grafika.no/verneskiilt>. Priser finnes i bilag 3 til avtalen.

Vi ber dere melde inn totalt behov for nye verneskiilt (inkluderer også underskiilt) i 2018. Innmelding gjøres i ESS, og det skal benyttes én linje der også antall skiilt/stenger tallfestes i merknadsfeltet.

Kartlegging og overvåking

Overvåking av bevaringsmål (evt. annen kartlegging/overvåking) som ønskes gjennomført av SNO, skal synliggjøres i vedlagte bestillingsskjema.

Nytt for i år er at post 1420.31 også kan brukes til nødvendige utredninger i forkant av tiltak, informasjonstiltak og skjøtsels- og tilretteleggingstiltak.

Behov for større kunnskapsinnhentinger som f.eks. sårbarhetskartlegginger, brukerundersøkelser, kartlegging av dyreliv o.l. meldes inn på post 21. Det er ikke behov for å melde det inn på post 31 i ESS i tillegg.

2. Innmeldinger av diverse andre behov

Bevaringsmål

Bevaringsmål som skal følges opp må legges inn i Fagsystem for verneområdeforvaltning (NatStat). NatStat er oppgradert (m.a. tilpasset til NiN2.1) og ryddet for ufullstendige/feilførte bevaringsmål. Forvaltningsmyndigheten oppfordres til å ta en nøye gjennomgang av bevaringsmålene som ligger inne i "nye" NatStat, og justere/endre, evt. slette uaktuelle mål. Alle bevaringsmål i NatStat SKAL overvåkes i samsvar med oppsatt overvåkningsfrekvens. Før nye bevaringsmål legges inn i NatStat, må rutiner for overvåking avtales med SNO, eventuelt med andre aktører. Bevaringsmål som er ufullstendige, feilførte, eller som ikke overvåkes i samsvar med angitt frekvens kan bli slettet. Overvåkningsapplikasjonen NatReg driftsettes samtidig med nye NatStat. Vi anbefaler at all overvåkning skjer ved hjelp av NatReg (for Android).

Miljødirektoratet forventer at følgende bevaringsmål planlegges for innlegging i NatStat i 2018:

1. Når nye forvaltningsplaner utarbeides, skal forvaltningsmyndigheten utarbeide bevaringsmål for det aktuelle verneområdet der dette er aktuelt.
2. Forvaltningsutfordringer (bevaringsmål) som er omtalt i eksisterende forvaltningsplaner, og som forvaltningsmyndigheten ønsker å følge opp gjennom tiltak/skjøtsel i 2018 eller 2019.
3. Øvrig tiltak/skjøtsel som forvaltningsmyndigheten ønsker å følge opp i 2018 eller 2019.
4. Bevaringsmål som bestilles av Miljødirektoratet, enten gjennom embetsoppdraget eller avtales med den enkelte forvaltningsmyndighet

Restaurering av myr og annen våtmark

Det ble i Statsbudsjettet for 2016 opprettet en egen budsjettpost (1420.38) for restaurering av myr og annen våtmark. Innmelding av behov for midler til restaureringstiltak over post 1420.38 skal fra og med bestillingen for 2018 gjøres fra egen inngang i ESS. Ytterligere informasjon om dette kommer før innmeldingen skal skje. Fristen for innmelding av potensielle restaureringsarealer (både innenfor og utenfor verneområder; i tråd med *Plan for restaurering av våtmark i Norge*) er også 10. januar 2018.

Sjøfuglovervåking

I 2015 laget Miljødirektoratet et utkast for overvåking av sjøfugl i verneområder. Målsettingen rettet seg spesifikt til hekkende sjøfugl. Året etter lanserte Miljødirektoratet et felles system i Artsobservasjoner (Miljodir_sjøfugl_verneomraader) for å registrere slike overvåkingsdata. Rammeverket for denne overvåkingen er ennå ikke bestemt, men Miljødirektoratet planlegger likevel å gjennomføre slik overvåking også i 2018.

Overvåkingen koordineres gjennom fylkesmannen som søker. Vi ber styrer som har behov for å følge opp sjøfuglovervåking i sine områder om å ta kontakt med sitt fylkesmannskontor for å be om involvering.

Ferdselstellere

Behov for elektroniske ferdselstellere meldes inn i ESS. Dette gjelder både de som ikke har og de som allerede har ferdselstellere tilgjengelig. Den totale etterspørselen avgjør om Miljødirektoratet må investere i nye tellere, eller om det er tilstrekkelig å rullere de omlag 120 tellerne vi har pr i dag. Miljødirektoratet mener det er viktig både ut fra hensynet til kostnader, kompetanse og personellressursen at tellerne eies og driftes av direktoratet. Dataene fra tellerne går inn i én og samme base, og kan dermed brukes både på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Tellere skal primært benyttes ved før- og etterundersøkelser ved større tilretteleggingstiltak, ved nødvendig kartlegging av ferdsel ved utarbeidelse av besøksstrategier, eller som del av overvåkingsprogrammer. Normalt er det tilstrekkelig med tellinger 1-2 sesonger, med eventuelle gjentakelser etter 8-10 år. Behov for feltmessig personalressurser fra SNO for oppsetting og drift, meldes inn i bestillingsskjemaet.

Marint søppel

Det er flere av verneområdestyrene som melder inn behov for opprydding av søppel. Dette kan i enkelte av områdene være en stor utgiftspost. Miljødirektoratet har en egen tilskuddspost (post 71) som omhandler marin forsøpling. Forvaltningsmyndigheten vil her kunne oppfordre frivillige og ideelle organisasjoner og stiftelser, private bedrifter, selvstendige kommunale og interkommunale

selskaper og samarbeidsorganer (som friluftsråd) til å søke (se egen post i ESS) for så å få til et samarbeid om rydding innenfor de kystnære verneområdene.

3. Innspill til prioriteringer og bestilling av personalressurser fra SNO-personell og deres tjenesteytere

Bestillingsmøtet mellom forvaltningsmyndigheten og SNO-L er en formalisert prosess for å sikre god dialog og forutsigbarhet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak i felt som SNO kan utføre. **Bestillingsmøte 1** avholdes i november/desember hvor rapport og erfaringer fra året som har gått gjennomgås. Både forvaltningsmyndighet og SNO bidrar med sine erfaringer og diskuterer utfordringer og behov for kommende år. Bestillingene sendes inn (se under) og etter at budsjettildelingen er gjennomført (februar/mars), gjennomføres **bestillingsmøte 2** hvor endelig prioritering av SNOs innsats avtales.

I forslag til statsbudsjett for 2018 står følgende under postbeskrivelsen av 1420.31 (utdrag):

"Behovet for, og prioriteringa av oppsynet i verneområda blir drøfta mellom forvaltningsstyresmakta i det enkelte verneområde og Statens naturoppsyn. Dei skal òg drøfte kva for tiltak i vedtekne forvaltnings- og skjøtselsplaner forvaltningsstyresmakta ønskjer at Statens naturoppsyn skal gjennomføre på deira vegne. Det er ein føresetnad at Statens naturoppsyn sine oppgåver og aktivitetar i verneområda vert samordna med tildelinga av midler til tiltak i verneområda slik at det blir ein effektiv bruk av dei samla ressursane til tiltak i verneområda".

SNO er selv ansvarlig for planlegging, prioriteringer og økonomi for gjennomføring og rapportering av tilsyns- og kontrolloppgaver (SNOs kjerneoppgaver). Det er likevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter faglige utfordringer og tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsyn- og kontrollvirksomheten for kommende år.

Forvaltningsmyndighetene kan i tillegg ha behov for å få utført feltoppgaver som registreringsarbeid, overvåking, vedlikehold, tiltak i verneområder (informasjons-, restaurerings-, skjøtsels- eller tilretteleggingstiltak) og lignende. Bestilling av slike tiltak (bestillingsoppgaver) fra SNO-lokalt drøftes på bestillingsmøtet.

Bestillingsoppgavene sendes SNO (postmottak@miljodir.no) på vedlagte bestillingsskjema (se vedlegg 1). SNO lokalt vil avstemme disse oppgavene opp mot andre pålagte oppgaver, samt kapasitet og kompetanse for øvrig. SNO sitt deltidspersonell eller lokalt samarbeidende tjenesteytere (f. eks. fjellstyrer, Statskog Fjelltjenesten, Skjærgårdstjenesten) kan avtales å være feltaktøren i forhold til gjennomføring av bestillingsoppgaver.

Oppgaver knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner bør drøftes med regional kulturminnemyndighet før de meldes inn til SNO-lokalt, dette for å vurdere muligheten for å samkjøre ønskede tiltak.

Spørsmål omkring bestilling av oppgaver kan rettes til SNO-sentralt v/Randi Boe.

Nasjonale satsningsområder og prioriteringer av SNO-ressurser for 2018

Miljødirektoratet ønsker at SNO har høy fokus på restaurering av myr i 2018. Tiltak som får midler over 1420.38 til dette formålet vil derfor få høy prioritet.

Det er også bedt om å prioritere tiltak for å ivareta prioriterte arter som er i ferd med å forsvinne fra sine lokaliteter.

Av fremmede arter er det utpekt 10 arter Miljødirektoratet ønsker SNO skal registrere i Artsobservasjoner når de kommer over disse i sitt daglige virke. Dette bør også være av interesse for forvaltningsmyndigheten.

4. Elektronisk søknadssenter

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klar for innmelding i løpet av uke 48. Innmeldte behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Dette med bakgrunn i at Regjeringen fra og med 2015 innførte «nettoføringsordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen».

Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Dersom klimatiske forhold eller andre faktorer gjør at enkelttiltak kan og bør realiseres før det formelle tildelingstidspunktet, må tiltaket forhåndsklareres med Miljødirektoratet ved Line-Kristin Larsen (line-kristin.larsen@miljodir.no)

Forhåndsklareringen forutsetter at tiltaket er prioritert i bestillingen. De aktuelle tiltakene legges både inn med prioritering i ESS og formidles i form av e-post.

Frist for forvaltningsmyndigheten for innmelding i ESS er 10. januar 2018.

Elektronisk søknadssenter <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>

5. Rapportering

Nasjonalpark- og verneområdestyrer skal rapportere mer-/mindreforbruk i forbindelse med Endelig årsrapport (EÅR, pr 31. des. 2018). Samtidig med EÅR skal det i 2018 rapporteres på enkelttiltak finansiert over post 1420.31 via Elektronisk Søknadssenter. Manglende rapportering kan få konsekvenser for neste års tildeling.

Planlagte tiltak som ikke blir realisert, og hvor det ikke er aktuelt å omdisponere til annet prioritert tiltak, må fortløpende rapporteres til Miljødirektoratet. Det vil da bli frigjort ledige tiltaksmidler som kan komme andre verneområder til gode.

Vedlegg

1. Skjema for innspill om ønsket SNO-ressurs
2. Strategi for bruk av tiltaksmidler 2015-2020

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør
naturavdelingen

Pål Prestrud
direktør
Statens Naturoppsyn

D. Strategi for bruk av tiltaksmidler

Det overordna målet for forvaltning av verneområder er at verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde skal ivaretas. I forslaget til statsbudsjett for 2015 (Prop.1S (2014-2015)) sies det slik:

«Dei verna områda representerer store ressursar og høve til opplevingar, samtidig som dei sikrar naturverdiar og områda sin funksjon som leveområde for planter og dyr. God forvaltning i desse områda som byggjer opp under verneformålet slik at verneverdiane ikkje blir reduserte eller øydelagde som følge av inngrep eller bruk som ikkje er berekraftig er ein føresetnad, både for å ta vare på dei økosystema som er sikra for framtidige opplevingar og for verdiskaping i utmarkskommunane no og i framtida».

Gjennomføring av konkrete, praktiske tiltak i verneområdene er en del av forvaltningen av verneområdene og skal sammen med praktisering av verneforskriften og annet arbeid bidra til å oppnå disse målsettingene. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområde gir de ytre, formelle rammene for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres.

Det overordnede målet er at tiltaksmidlene skal brukes slik at naturtilstanden i verneområdene bedres.

Målet for tiltaksarbeidet i verneområdene er at andel truede verneområder skal reduseres til 20 % innen 2020.

Rapportering av gjennomførte tiltak, rapportering av bruk av midler og dokumentasjon av resultater blir sentralt for å vurdere om målet nås.

De sentrale utfordringene for arbeidet med tiltak i verneområder kan kort oppsummeres slik:

- Andelen truede verneområder går ikke ned, på tross av styrket innsats. Et økt antall verneområder, men en stabil andel truede områder innebærer at antall truede områder har økt.
- Mange helt nødvendige restaurerings- og skjøtselstiltak er svært kostbare, særlig gjelder dette restaurering av våtmark og uttak av fremmede treslag som sprer seg aggressivt inn i og innen verneområder.
- Skjøtselstiltak i verneområder krever oppfølging over mange år. Allerede igangsatte prosjekter binder en stadig større del av tildelte midler, og begrenser

handlingsrommet. Å oppgi allerede igangsatt skjøtsel innebærer som hovedregel at investeringen går tapt.

- Vedlikehold av tilretteleggings- og informasjonstiltak (besøksforvaltningstiltak) binder tilsvarende som for skjøtselstak en stadig større del av tildelte midler.
- Et økt antall nye aktører er blitt forvaltningsmyndighet for verneområder og dermed også ansvarlig for bestilling og oppfølging av tiltak. Dette innebærer et stort opplærings- og informasjonsbehov. I tillegg vil det være en balansegang mellom de nasjonale faglige føringer for bruk av tiltaksmidlene og et ønsket lokalpolitisk rom for prioritering.
- Stor variasjon er et kjennetegn ved norsk natur, og et «typisk fylke» strekker seg fra hav til høyfjell. Å gi anbefalinger om valg av metodikk ved skjøtsel krever kunnskap om og kompetanse på svært mange ulike naturtyper. Det er stort behov for videre forskning og kunnskap- og kompetanseutvikling. Dette vil gi grunnlag for klarere anbefalinger/forutsetninger om metodikk fra Miljødirektoratet til forvaltningsmyndighet generelt og i konkrete saker.
- Fortsatt landbruksdrift og spesielt tilgang på beitedyr er viktig for skjøtsel av kulturbetingede naturtyper i verneområder. Avstand mellom verneområde og gårdsbruk med beitedyr er en kritisk faktor for å gjennomføre skjøtsel i mange verneområder
- Overvåking av tilstand og overvåking av effekten av gjennomførte tiltak må skaleres opp.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler

Nedenfor gis en oversikt over hvilke prioriteringer som vil bli fulgt ved fordelingen av tiltaksmidlene til skjøtsel og besøksforvaltning. I tillegg er det noen andre faktorer som også vil ligge til grunn for prioriteringene.

For å sikre at tiltak i verneområder gir størst mulig miljøgevinst og skjer på en mest mulig kostnadseffektiv måte, er det avgjørende at en har en god forvaltningsplan som basis jf. også postbeskrivelsen for post 1420.31. For nasjonalpark- og verneområdestyrene som er i gang med en forvaltningsplanprosess, skal en flerårig tiltaksplan ligge til grunn for prioriteringene.

Tiltak med formål om å redusere trusler skal være rettet mot den/de viktigste truslene i det aktuelle området..

For skjøtelsprosjekter gjøres følgende prioriteringer:

- Prioritet 1: Pågående skjøtelsprosjekter. Ramsarområder har høyeste prioritet.
- Prioritet 2: Tiltak i områder som er akutt truet og med behov for skjøtsel. Ramsarområder har høyeste prioritet.
- Prioritet 3: Tiltak i områder med identifiserte trusselfaktorer, men der det ikke er behov for akutte tiltak

For områder under prioritet 2 over er det ikke aktuelt å prioritere midler til besøksforvaltningstiltak før det er iverksatt tiltak mot trusselen/truslene og situasjonen er under kontroll. Et unntak fra dette er dersom forstyrrelse er trusselen og dersom problemet kan løses ved besøksforvaltningstiltak.

For besøksforvaltningstiltak gjøres følgende prioriteringer:

- Prioritet 1: Ferdigstilling av påbegynte tiltak som fremmer eller er nødvendige for å ivareta verneformålet.
- Prioritet 2: Tiltak i verneområder som har utarbeidet besøksstrategi som en del av forvaltningsplanen. I perioden 2014 – 2017 vil det bli prioritert midler til de fire nasjonalparkene (Hallingskarvet, Rondane, Jotunheimen og Varangerhalvøya) som er utvalgt som piloter for å utvikle besøksstrategier. Det vil være et årlig økende finansieringsbehov i pilotperioden.
- Prioritet 3: Tiltak i områder der det er akutt behov for å ivareta verneverdiene. Følgende prioritering skal legges til grunn i slike områder (i prioritert rekkefølge):
 - 1) Tiltak som ivaretar verneverdiene
 - 2) Formidling av verneverdier
 - 3) Tiltak for å fremme friluftslivet
- Prioritet 4: Etablering av første gangs informasjonstavler i områder hvor det er behov

Fylkesmennene tildeles et samlet beløp til vedlikehold av informasjonsmateriell, skilting m.v. For kommuner og nasjonalpark-/ verneområdestyrer meldes behov for vedlikehold inn gjennom bestillingsdialogen i tråd med tidligere praksis.

I tillegg til overstående prinsipper for fordeling av tiltaksmidler, skal følgende tillegges vekt ved prioritering mellom likeartede tiltak:

- ◆ Kostnadseffektivitet, ut fra et mål om mest mulig forbedring av tilstand pr. krone
- ◆ Samfinansiering med andre aktører
- ◆ Prosjekter som involverer/drives med dugnadsinnsats av grunneiere, frivillige lag og foreninger.

Andre forhold

Erfaringer med tiltak i verneområder over de siste årene har gitt erfaringer med rekke problemstillinger. Flere slike problemstillinger og retningslinjer for fordeling av midler omtales under.

Kartlegging

Tiltaksposten skal i utgangspunktet ikke benyttes til generelle kartlegginger. Kartlegging som er nødvendig for å planlegge tiltak kan finansieres over denne posten.

Planavklaring og forprosjektering

For større tiltak som krever planavklaring skal dette foreligge så langt som råd før tiltaket innmeldes, slik at det ikke gis midler til et tiltak som i realiteten ikke kan igangsettes samme budsjettår. Midler til forprosjektering kan tildeles. Tillatelse fra grunneier skal foreligge før tiltaket blir vurdert.

Installasjoner i verneområder

Større besøksanlegg og installasjoner i verneområder må være del av en besøksstrategi for kunne bli prioritert. Fugletårn er et tiltak som går igjen i bestillingsdialogen, og ofte er det her snakk om svært dyre anlegg. Eventuelle nye installasjoner av denne typen kan finansieres over tiltaksposten, men det vil være krav om betydelig samfinansiering for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforhold og vedlikeholdsansvar avklares på forhånd.

Tiltak utenfor verneområder

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor enkelte verneområder, er en ofte avhengig av at naturtilstanden utenfor verneområdet er god. I noen tilfeller vil det derfor være nødvendig å gjennomføre tiltak både innenfor og utenfor verneområdene for å ivareta verneverdiene innenfor verneområdet. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere utenfor verneområdet.

Bruk av plantevernmidler i skjøtsel av verneområder

Skal man få bukt med fremmede arter eller gjengroingsarter i verneområdene, må metodikk som gir et realistisk tidsperspektiv for bekjempelse vurderes, og det må legges vekt på effekten og kostnader av de ulike metodene. Store kostnader til gjentatt manuell rydding kan vanskelig forsvares i en større sammenheng dersom avgrenset og forsvarlig bruk av plantevernmidler kan fjerne trusler fra et verneområde. Kjemikaliebruken må vurderes i forhold til hvor sterkt arten truer verneverdiene på kort og på lengre sikt. Behovet for tiltak og aktuelle metoder må vurderes konkret i det enkelte tilfelle, og det er forvaltningsmyndigheten for det enkelte verneområde som skal foreta disse vurderingene.

Typeområder

For å ivareta naturtyper som er avhengig av skjøtsel og med vekt på regional variasjon, foreslås det å utrede en ordning med nasjonale typeområder. Det må først gjennomføres en analyse for å identifisere hvilke områder som skal velges ut. Skjøtselen i typeområdene skal være mer intensiv og dekke større areal enn i andre verneområder. Ved behov for forsknings- og utviklingsarbeid i forbindelse med skjøtelsesmetoder, overvåking med mer skal dette legges til disse områdene. Kunnskap fra typeområdene skal brukes i andre liknende verneområder. Ved begrenset ressurstilgang, skal typeområdene prioriteres høyt. Kriterier som legges til grunn for utvelgelse;

- Området har forvaltningsplan eller skjøtelsesplan
- Området skal ha bevaringsmål, være basiskartlagt og følge et etablert overvåkningssystem

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2017/6297-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 10.11.2017

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	26/2017	22.11.2017

Møteplan Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe / Børgefjell nasjonalparkstyre – 2018

Forvalters tilrådning:

Byrkije nasjonalpaarhkeståvroe / Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar følgende møteplan for 2018:

- xx.xx - Namsskogan
- 28.05 – 01.06 - Studietur
- xx.xx - Røyrvik
- xx.xx – Grane
- xx.xx - Hattfjelldal

Ved få saker kan styreleder avlyse oppsatte møte, alternativt gjennomføre møte som epostmøte.

Saksopplysninger

I vedtektene for nasjonalparkstyret står det følgende ift. avholdelse av styremøter:
«Styret bør tre sammen minst fire ganger hvert år og ellers når lederen bestemmer»

Tidligere år har det vært ca. 4 fysiske møter og epostmøter etter behov. I tillegg har styret deltatt på nasjonal nasjonalparkkonferanse og opplæringsdag for styret.

De 4 fysiske møtene har tidligere år vært avholdt ca. som følger:

- Mars/april
- Siste del av juni ift. å få med flest mulig saker før feltsesongen.
- Oktober. Oppsummeringer/befaringer (avhengig av barmark)
- November/desember. Fellesmøte med rådgivende utvalg. Bestillingsdialog, tiltak kommende år.

Styret bes vurdere om det skal lages en helårlig møteplan for 2018

For 2018 har styret vedtatt å delta på studietur i perioden 28.05 – 01.06.